

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200805

UNIVERSAL
LIBRARY

ಅಲರು

ಕಂಪಿನಲರ ತಂದೆ ನಿಂದು
ನಿನ್ನ ಅಡಿಯೊಳಿಡಲು ಎಂದು
ಮೂಸಿ ನೋಡಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವ ಹುಟ್ಟಿತು.
ಭಾವ ಹುಟ್ಟಿ ಮೂಸಿ ಬಿಟ್ಟ
ಹಿಗ್ಗಿ ನಿನ್ನ ಅಡಿಯೊಳಿಟ್ಟ
ಗಮಗಮಗಮ ಒಳಗು ಹೊರಗು ಕಂಪು ಇಡುಗಿತು !

—ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ

ಸಂಪಾದಕ : ಪೇಜಾವರ ಸದಾಶಿವರಾವ್

ಮಿ ತ್ರ ಮಂ ಡ ಲಿ
ಮಂಗಳೂರು

ಅಲರು

ಕಂಪಿನಲರ ತಂದೆ ನಿಂದು
ನಿನ್ನ ಅಡಿಯೊಳಿಡಲು ಎಂದು
ಮೂಸಿ ನೋಡಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವ ಹುಟ್ಟಿತು.
ಭಾವ ಹುಟ್ಟಿ ಮೂಸಿ ಬಿಟ್ಟಿ
ಹಿಗ್ಗಿ ನಿನ್ನ ಅಡಿಯೊಳಿಟ್ಟಿ
ಗಮಗಮಗಮ ಒಳಗು ಹೊರಗು ಕಂಪು ಇಡುಗಿತು !

—ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ

ಸಂಪಾದಕ : ಪೇಜಾವರ ಸದಾಶಿವರಾವ್

ಮಿತ್ರ ಮಂಡಲಿ

ಮಂಗಳೂರು

ಮುನ್ನುಡಿ

ವಿವಿಧ ಭೇದಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕದೊಡನೆ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಿಳಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಬಯಕೆ. ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಕವಿಗಳ ಕವನಗಳನ್ನು ಬಿಳಿಕಿಗೆ ತಂದು, ನಾಡದೇವಿಗೆ ಹಾಡಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಶಯ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸರ್ವೇಶ್ವರನ ಪೂಜೆಗೆ ಇತರರು ಸುಗಂಧಮಯವಾದ ಪಾರಿಜಾತಾದಿಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುವಾಗ ನಾವು ಹಚ್ಚಿಗೆಯ ತುಳಸಿ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳನ್ನಾದರೂ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆತುರ. ಹಿರಿಯರು—ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಿರಿಯರು—ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿತ್ತು ಬೆನ್ನ ತಟ್ಟಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮೂರು ಕವಿತಾಗುಚ್ಛಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವೆವು. ಇದು ನಾಲ್ಕನೆಯದು.

ಜೀವನಕ್ಕೂ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದ ಸಾದೃಶ್ಯವಿದೆ. ಜೀವನದ ಭವ್ಯತೆ ದಿವ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡಲು ಕಾವ್ಯವೇ ಕೈಗನ್ನಡಿ. ಹಿಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಇಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಇರುವ ಭೇದವನ್ನು ನೋಡಿ ಇಂದಿನ ಕವಿಗಳು ಇಂದಿನ ಜೀವನ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಪುನಃ ನೂತನಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಹೊಸರೂಪಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನವಜೀವನದ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ ವಿಚಾರಪಲ್ಲಟವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಧೈಯದ ಸಾಫಲ್ಯವಾಯಿತೆಂಬುದು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೇ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ.

ಕವಿಯು ಪ್ರಕೃತಿ ಎಂಬ ಕೆನ್ನ ರಿಯನ್ನು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಸವೀ
ನತೆಯಿಂದಲೂ, ವಿವೇಕದಿಂದಲೂ ಬಾಜಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯು
ಕವಿಗೆ ಶಕ್ತಿಮಯಿಯಾಗಿಯೂ, ಕವಿಯು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಕಾಂತಿಪ್ರದನಾ
ಗಿಯೂ ಇದ್ದು ಇಬ್ಬರೂ ಛಾಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಸದೃಶರಾಗಿ ಅಭೇದ್ಯರಾಗಿ
ದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟರವರೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿದೇವಿಯು ಇರುವಳೋ ಅಷ್ಟರವರೆಗೆ
ಕವಿಯೂ ಇರುವನು. ಚಿರಕಾಲ ಉಜ್ಜ್ವಲವಾಗಿರಲು ಅವನಿಗೆ
ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವು! ಅನಂತತೆಯಲ್ಲಡಗಿರುವ ತಿರುಳನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದು,
ಪುನಃ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಹೊಸತೊಂದು ಮಿರುಗುಕೊಟ್ಟು, ಕಾಣಲಾರದ
ವರ ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಲು, ಅವನ ಹೊರತು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ!
ಕವಿಯು ಪುಲಯಾತೀತ! ಅದುದರಿಂದಲೇ

“Captains and conquerors leave a little dust
And kings a dubious legend of their reign
The swords of Ceasars, they are less than rust
The Poet doth remain. ”

ಎಂದು, ಆಧುನಿಕ ಕವಿಯಾದ ಎಲ್ಯಮ್ ವಾಟ್ಸ್‌ಸನ್ ಕಬ್ಬಿಗನ
ಪ್ರತಿಭೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆಂದೊಡನೆ
ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಂತಹ ಕಬ್ಬಿಗನ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡು
ತ್ತೇವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಯೋಚಿಸಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಅಭಿಮಾನಪಡು
ವಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭೆಯು ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲೇನೋ ಸಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸ
ಬಹುದಾದರೆ, ಅಷ್ಟೆ ಪುಣ್ಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ಆತ್ಮದ ಆಸೆ. ಮಿತ್ರ
ಮಂಡಲಿಯು ಇಂದಿನವರ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿರದೆ, ತನ್ನಿಂದಾಗು
ವಷ್ಟು ಸೇವೆಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆಯಾದರೂ, ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಯು
ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಧೈರ್ಯವಾಗದು.

ಪಾಂಡಿತ್ಯಪ್ರಭೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ-ಆ ವಿಚಾರವೇತಕ್ಕೇ?-ನಾವನ್ನೂ
ತವ್ವು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಯಲೆತ್ತಿಸುವ ಬಾಲಕರು; ಕಾಣದ
ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ತೋರದ ದಾರಿಯನ್ನರಸಿಕೊಂಡು ದೂರದ ಪಯಣ
ಮಾಡುವ ಪಥಿಕರು; ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿ, ಬಿತ್ತರದ ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಮಿನು

ಗುವ ಕುಡಿ ತಾರೆಯ ಕಿರುಬೆಳಕಿನಾಧಾರದಿಂದ ಕಾಲಿಡಲು ತೊಡಗಿದವರು. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಹೆಜ್ಜೆತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ, ಬೀಳುತ್ತೇವೆ, ಬೀಳಲಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಬದ್ಧ ಕಂಕಣರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನಿಷ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಫಲವು ಸಿಗದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ದಾರಿಯಾಗಿ ಒರುವವರಿಗಾದರೂ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ವೈವಿಧ್ಯವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳು ಸಹಾಯವಾದರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ರಸಭರಿತವಾದ ಮಾಮರದಲ್ಲಿಯೂ, ಹೂವೂ ಹೀಚೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ಇವುಗಳೇ ಬೆಳೆದು ಮುಂದೆ ಹಣ್ಣುಗಳಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯೂ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕಾಲವೆಂಬ ವಿಮರ್ಶಕನ ಕೂರಲಗ ಕತ್ತರಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು—
“ಕವಿಯು ಪ್ರಲಯಾತೀತನೇ!” ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿನೋಡಬೇಕೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯುಂಟು.

ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿ.

ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿ,

ವಿಜಯ ದಶಮಿ.

ಪೇಜಾವರ ಸದಾಶಿವರಾವ್.

ಹರಿಬಲ ಹಾಡು

ಹಾಡುತಿಹೆವು ವಾಡುತಿಹೆವು
ದೇವ! ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ ಕಂಡು
ತೋಷದಿಂದ ಉಬ್ಬಿ ಉಬ್ಬಿ
ಹಾಡುತಿರುವೆವು.

ಬಾಳಿ ಬದುಕಿ ಬಳಿಕ ಬಳಲಿ
ಬೀಳಲಿರುವ ಕೋಟಿ ನಾವು
ನಿನ್ನ ಲೀಲೆ ರಸವ ಸವಿದು
ಸಲಿಯುತಿರುವೆವು.

ರವಿಯು ತನ್ನ ರಶ್ಮಿಯಿಂದ
ಶಶಿಯು ಶೀತ ಕಿರಣದಿಂದ
ಕವಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಬ್ಬದಿಂದ
ಸಿನ್ನ ನುತಿಪರು.

ಶರಧಿ ತನ್ನ ತೆರೆಗಳಿಂದ
ಸಿಡಿಲು ಮಿಂಚು ಘೋಷದಿಂದ
ಭೂಮಿದೇವಿ ಸಹನೆಯಿಂದ
ಒಲುಮೆ ಪಡೆವರು.

ಸಾವನೋವ ಮೌನದಿಂದ
ಸಹಿಸಬಲ್ಲ ಸಹನಶೂರ
ಅಚಲ ಶಿಲಾ ತರುಗಳೆಲ್ಲ
ಭಕ್ತುತಿ ಬಲ್ಲವು.

ಜಗದ ಜೀವ ರಾಶಿ ಪಿತಗೆ
ದೀನತೆಯಲಿ ಕರೆಯ ಕಳುಹಿ
ಮೌನಗೀತ ವಾಡಿ ಪರಮ
ಮುಕ್ತುತಿ ಪಡೆದವು.

ಬಡವರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯ
ಹಾಡ ನಿನಗೆ, ದೇವ, ಕಳುಹಿ
ಪಡೆದು ನಿನ್ನ ಒಲುಮೆಯನ್ನು
ಧನ್ಯರಾದರು.

ಸೇನೆಗಳಲಿ ಸೇರಿ ತನುವ
ಸ್ವಾಮಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸವೆದು
ಧೀರ ಯೋಧರೆಲ್ಲ ಮಹಾ
ಮಾನ್ಯರಾದರು.

ಭಕ್ತಿ ಭಾವ ಗೀತೆ ರಚಿಸಿ
ಕವಿಯು ಕಬ್ಬಗಳಲಿ ನಿನ್ನ
ಪಾದವೂಜಿ ಮಾಡಿ ತಾನು
ನಡೆದ ಮುಂದಕೆ.

ಶಬರಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ
ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ನಮಿಸಿ
ಧನ್ಯನಾಗಿ ಮೆರೆವ ಬದಲು
ಜಂಭವೇತಕೆ?

ಕಿರಿಯ ಬಾಲರಳುವ ದನಿಯು
ತರುಣ ಜನರ ಸುಖದ ನಗುವು
ಹಿರಿಯ ಕಣ್ಣುಪಿರಿಯ ಪನಿಯು
ನಿನ್ನ ಗೀತೆಯು.

ಭವದ ರಂಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ
ವಿವಿಧ ವೇಷಧರಿಸಿ ನಾವು
ಅಳುತ ನಗುತ್ತಲಿರುವ ನಟನೆ
ನಿನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯು.

ಕಣ್ಣುತಣಿಸ ಶೈಲಗಣವು
ಬನವು ಹೊಲವು ಗಿರಿಯು ತೊರೆಯು

ಅನಿಲ ಅನಲರೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ
 ನೋಡಿ ಗಣ್ಯರು.
 ಖಗವು ಮಿಗವು ಕೀಟಕೋಟಿ
 ವಿವಿಧವಸ್ತು ನಿಕರಮೆಲ್ಲ
 ದೇವ ದೇವರೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ
 ಪಾಡಿ ಧನ್ಯರು.

ನಿನ್ನ ಪದವ ಸೇರಲೆಳಸಿ
 ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಭಜಿಸಿ
 ಬೆಳಗುಬೈಗು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ
 ಕೆಲರು ಇರುವರು.

ಭುವನರಂಗ ಸೂತ್ರಧಾರ!
 ನಿನ್ನ ಪಾದತಲವ ಮರೆತು
 ಪಾಪಭರಿತ ಭೋಗಿಜನರು
 ಹಲರು ಮೆರೆವರು.

ಆದರೇನು? ಹರಿಯೆ ನೀನು
 ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ
 ಪಡಿಯನಿತ್ತು ನರಕನಾಕ
 ಕಾಣಲಟ್ಟುವೆ.
 ಭಕುತಜನಕೆ, ಅಮಿತಗುಣನೆ,
 ಅಭಯವಿತ್ತು ಬೆಳಕದೋರಿ
 ಪ್ರೇಮಪಾಶದಿಂದಲವರ
 ಬಿಗಿದುಕಟ್ಟುವೆ.

— ಪೇಜಾವರ ಸದಾಶಿವರಾವ್.

ಕೊಳಲದನಿ

ದೂರದೊಳು ಕೊಳಲದನಿ ಯೋರಂತೆ ತನಿಸೊದೆಯ
ಬೀರುತಲಿ ಕಿವಿದೆರೆಗೆ ಕೇಳುತಿಹುದು
ಕಾರಿರುಳು ದುಂಬಿ ಮುಂದೊರದಲೆ ಮರುಗುತಿಹ
ದಾರಿಯನು ಬಗೆಗೆ ತಾನುಸಿರುತಿಹುದು

ಬೀಸುತಿರೆ ಗಾಳಿ ಕಡಲುಜ್ಜು ಸಂತಸದೆ ಕೈ
ವೀಸುತಲಿ ಪಾಡುತಲಿ ನಲಿಯುವಂತೆ
ಬೇಸರವನಾಂತು ಕಳವಳಗೊಂಡ ಬಗೆವಳ್ಳಿ
ಯಾಸೆಗುಡಿಯನು ತಳೆದು ನಲಿವುದೇಕೆ ?

ಮುಂಜಾನೆಯೊಳುತಿರೆಯ ವೈಭವಕೆ ತಲೆದೂಗಿ
ಯುಲೆಯುತಿಹ ಕೋಗಿಲೆಯ ಗಾನದಿರವೋ ?
ಸಂಜೆಯೊಳು ತಾವರೆಯ ಬೆಂದೊಡಲ ಸಂತೈಸು
ವಾರಡಿಯ ಝೇಂಕೃತಿಯ ಜೇನಿಸಿರವೋ ?

“ ಗೆಳೆಯ ಬೇಡುವೆಸಿಂದು ಕೈಮುಗಿದು ನಾಸಿಸಿತು
ಕೊಳಲ ದನಿಯನು ದಯದೆ ನಿಲಿಸವೇಡಾ !
ಕೊಳಲೂದುತಿಹ ಸಿನ್ನ ಬಳಿಸೇರೆ ಮನವುತಾ
ನೆಳಸುತಿದೆ ದನಿಯನದೊ ನಿಲಿಸವೇಡಾ ! ||

—ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಜ.

ವಿಯೋಗ

೧

ಎನ್ನ ಜೀವನದ ಮುಕುಲವ ಮುರಿದೆಯೋ ದೇವ
ಎನ್ನ ಹೃದಯದ ಸಿರಿಯ ಸುಲಿದೆಯೊಡೆಯ
ಎನ್ನ ಭಾವದ ತಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕಡಿದೆತ್ತೊವ್ವಯ್ಯ
ಎನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಕರುಳ ಬಗಿದೆಳೆದುದೇಕೆ?

೨

ಕಾರ್ಮುಗಿಲು ನಭವನಾಕ್ರಮಿಸಿಹುದು, ಕತ್ತಲೆಯ
ಉರ್ಮಿಗಳು ಜಗದಿ ತಾಂಡವ ಸೃತ್ಯವೆಸಗುತ್ತಿವೆ,
ಘೂರ್ಣಿವುದು ಕಡಲು, ಝಂಝಾವಾತ ಝಾಡಿವುದು
ಭೂತಲವ, ಮಂಜಿನಲಗು.

ಕಾರಿರುಳ ಗರ್ಭವನು ಸೀಳುವುದು, ಗುಡುಗುಗಳು
ಭೂರಿ ಗುಂಡಿನಮಳೆಯ ಸುರಿಸುವುವು, ಭೋರ್ಗರ್ದು
ಘೋರದುಃಖದ ತರಂಗದಲಿ ಮುಳುಗಿಳುವುದು ಜರ್ಜರಿತ
ಹೃದಯನೌಕೆ.

೩

ಜಲರಾಶಿ ಮುಂದಿಹುದು, ನೀರಡಿಕೆಯಹುದು ;
ಜ್ವಲಿಸುವನು ರವಿ ಧರೆಯ, ಚಳಿಯಾಗುತ್ತಿಹುದು ;
ಬೆಳೆಸುವನು ಪ್ರೇಮರಸ ಚಂದ್ರಮನು ಬಂದು ;
ಕೆಳೆಯ ! ನೀನಿಲ್ಲದಿನಗೆಲ್ಲಿ ಸುಖವೆಂದು ?

— ಕೆ. ರಾಘವಾಚಾರ್.

ಕಾರ್ಕಳ ಗೋಮಟ್ಟೀ ಶ್ವರನಿಗೆ

ನಿನ್ನ ನೋಡಿದುದರಿಂದೆನ್ನ ಮನಕದಡಿ ತಾ
 ಮುನ್ನೀರವೊಲು ವುಬ್ಬಿ ತಳಮಳಿವುದು.
 ಇನ್ನೆನಿತೊ ಮನಸೋತು ನಿನ್ನ ಬಲುಮೆಯ ಪಾಡಿ,
 ಸನ್ನ ತಾಂತರ್ಯತೋಷವ ವಡೆದುವೊ
 ನರರೊ ಮಾನವ ಶಕುತಿಯರಿವ ಮೀರಿದರೊ ಮೇಣ್
 ಸುರರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರೊ ನಿನ್ನ ಯಿರವ
 ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿದವರಿಲ್ಲಿ, ಸರರೆಂಬೊಡದು ಯೆನ್ನ
 ಅರಿವಿಂಗಮಾನುಷವದಾಗಿ ಸಲುಗುಂ.
 ಎಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿತೊ, ನಿನ್ನ ಅಂಗದಾಯತಕಪ್ಪ
 ಕಾರ್ಕಲ್ಲ, ಮೇಣದಕಡೆಂತು ಸರರ
 ಕ್ಷುಲ್ಲಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂ ನಿಜರೂಪಗೊಟ್ಟುತಾ
 ಎಲ್ಲಿಗೆಂತೊಯ್ದರೋ ಅರಿದರಾರು ?
 ಬಿರುವಿಸಲು ಗಾಳಿಮಳೆಗಳ ತಾಳಿ ಯಿನಿತುದಿನ
 ಇರಿಸಿಕೊಂಡುದುದೆಂತೊ ನಿನ್ನ ಶಾಂತ
 ವರಮೂರ್ತಿರೂಪವನು, ಅರಿಯವಾರ್ಪಡೆಯೆಂದು
 ಸರರೂಪಗೊಟ್ಟ ಆ ಕರ ಬಲುಮೆಯ.
 ಹದತೂಕದಿಂದ ನಾಲ್ವತ್ತಡಿಯ ಆಕೃತಿಯ
 ಸ್ಥಿರಲಂಬವಾಗಿ ಇರಿಸಿದರದೆಂತೊ !
 ಐದು ಶತಮಾನ ಪೂರ್ವಜರಿನು ಬಲ್ಲಿದರೊ,
 ಹಳೆಯಲವರನದೆಂತು ತಾಳಬಹುದು ?
 ಆಗಸಾಂತರಕೆ ನೀಡಿದ ನಿನ್ನ ರೂಪವನು
 ನೋಡಿಯೆನ್ನ ಯಚಿತ್ತ ಸುಮ್ಮನಿರದು ;
 ಆಗಿಹೋದಾ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಕಲಾಕೌಶಲವ
 ನೆನೆಯೆ ಮನ ಹಾಡಾಗಿ ಪರಿದುದಿಸಿತು.

—ಪದ್ಮನಾಭ.

ಅರಿದ ದೀಪ

ತಮ್ಮ ಚಿನ್ನ ಸಗಿಯ ರನ್ನ ವನ್ನು ತೋರದಾದನೋ !
ಕಾಲನೆಂಬ ಕಟುಕಬಂದು ನಿನ್ನ ಕೊರಳ ಕೊೞಿದನೋ !
ಇನ್ನು ತಮ್ಮನೆನುತ ಪೇಳಿ
ನಾರ ? ಮಧುರಸುಡಿಯ ಕೇಳಿ
ನೆಲ್ಲಿ ? ಮುಗಿದುದಿವನ ಬಾಳಿ
ಯಿನ್ನು ಕಾಣಲಮ್ಮನು ;
ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಮನವನರಿದು ನೋಡು ಕೂಡು ನಮ್ಮನು.
ಆ ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಟೊಂಗೆಯುಯ್ಯಲಾಡುತ್ತ,
ಚೂತತಳಿರೆಡೆಯ ಮಾಡವೇರಿ ಹಾಡಹಾಡುತ್ತ,
ಮುದದೊಳಿರ್ದ ಕೋಗಿಲೇ
ಮೂಗುವಟ್ಟದಾಗಲೇ ;
ಬಿದಿರಿವುಕ್ಕವೀಗಲೇ
ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿ ಹಾರಿತು ;
ಗಗನತಳದ ಸುಖದ ಬೀಡಗೂಡನಹಹ ಸೇರಿತು !
ಘೋರಗುಹೆಯ ಕತ್ತಲಂತೆ ಮುಖವುನೋಡೆ ಭೀಕರಂ !
ಮೃತ್ಯುಕಳೆಯು ನಾಟ್ಯವಾಡುತ್ತಿಹುದು ಸಲೆ ಭಯಂಕರಂ !
ಮುಚ್ಚಿರದ-ಕವಾಟವಾ,
ತಡೆಯುತುಸುರಿನಾಟವಾ,
ಕೊಂಡು ಪಾಪಪುಣ್ಯವಾ,
ಸಗ್ಗಕಡರ್ದೆ ಮರುಗಿಸಿ,
ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ದುಃಖದಲೆಯನೆಬ್ಬಿಸಿ !
ರವಿಯು ಹೊನ್ನ ಸರಿಗಿಯನ್ನ ಎಸೆಯುತಿರುವ ವೇಳಿಗೆ,
ಮನೆಯಮುಂದೆ ಕಾಂಬ ಮರದ ರೆಂಬೆ ಬಾಗಿ ತಮ್ಮಗೆ,
ಸಾಸುಭೂತಿಯಿರುವುದೂ ;
ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಕರೆವುದೂ,

ಅವನ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತೆಯಲಿ, ಬೆಳೆದೊಲಿದ ಭಕ್ತಿ-
 ಕವಿತೆಯಲಿ, ನೇಹನೇಸರು ಹೊಳೆಯುವಲೊಲವು-
 ಮುಂಬನಿಯು ಸುರಿಯುವಲ್ಲಿ,
 ಸವಿನಯದ ನುಣ್ಣುರದ ತಂಗಾಳಿ ಹರಿವಲ್ಲಿ,
 ಅವನಂತರವು ಮೂಡಿ ಸೇವೆಯಲಿ ತಣಿತಾಗ
 ಅವನಲ್ಲಿ ನೀನಿರುತಿಹೆ !

ಜೀವನದ ಕೊನೆಯಿರದ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನೊಂದೆ ನುಡಿ
 ಭಾವದಿಂದೋದಿ ಮುಗಿಸಿದ ಕವಿಯ ಕಂಠದಲಿ,
 ಲೇಖದಲಿ, ಕಳೆ-ಹುರುಳಲಿ !
 ಅವನೊರೆದಿಹ ಬದುಕು ಮುಗಿಲು ಬೆಟ್ಟದ ಬಾಳೊ !
 ಅವ ಕವನದಿ ಎರಹ, ಮಿಲನ, ತಾಪವು, ತೋಷ-
 ವೊಳವೆಳಕನುಳಿಸುತಿಹುದೋ ?

ಕಬ್ಬಿಗನವನ ಮುಂಬೆಳಕು ನೀನು ! ನಿನ್ನರಿವು
 ಕಬ್ಬಿಗನ ಭಾವ ! ಹಲಜನರು ತಂಗುವ ತಾವ !
 ಬಾಳಿನೇರಿತಗಳಲಿ
 ಮಬ್ಬುವೆಳಕಿನ ಕಳೆದುಬರುವುದರ ಕಾಲಗತಿ
 ಕಬ್ಬಿಗನ ದಿನದುಣಿಸು ! ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನುಣಿಸು !
 ಅವನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೂತಣ !!

— ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್, ಕದಿರೆ.

ಎಕೆ ?

ಆಗಸವ ಮುಚ್ಚಿಂಜಿ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿಹ ವೇಳೆಯಲಿ
 ನಿನ್ನ ನೆನೆವೆನು ನೀರೆ-ಎಕೊ ನಾನರಿಯೆ !
 ಭಾವಲತೆಯಲಿ ನಿನ್ನ ಮೂರುತಿಯು ಬಿರಿಯುವುದು,
 ಬಲುಮೆಯಿಂ ಮೆರೆಯುವುದು-ಕಾರಣವ ತಿಳಿಯೆ !

ತುಂಬಿಗಳು ಹೂವುಗಳ ಚುಂಬುವುದು ಕಂಡೊಡನೆ
 ನಿನ್ನ ಮುಂಗುರುಳನ್ನು ನಾನೆನೆವೆನೇಕೆ ?
 ಕೋಗಿಲೆಯ ಗಾನವನು ಕೇಳುತ್ತಲಿ ನಾನಿನ್ನ
 ಕೊರಳ ಮೆಲ್ಲು ಡಿಯಿಂವ ನೆನೆಸುತಿಹೆನೇಕೆ ?

ಕಾರಿರುಳ ನಭದಲ್ಲಿ ಜೊನ್ನ ಮಳೆಯನು ಕರೆದು
 ರಜನಿಯನು ರಂಜಿಸುವ ರಜತಚಂದಿರನ
 ಎಳನಗೆಯ ಕಂಡೊಡನೆ-ಚೆಲುವ ಚೆಲ್ಲುವ ಚೆನ್ನೆ,
 ನಿನ್ನ ಹೊಳಪಿನ ರೂಪ ಜಪಿಸುತಿಹೆನೇಕೆ ?

ನಿನ್ನ ಚ್ಚರಿಯ ರೂಪವನು ರೂಪಿಸಲು ಮೆಚ್ಚಿ,
 ಹೆಚ್ಚಿ ದಾಸೆಯು ಬಿಡದೆ ಬಾಧಿಸುವುದೆನ್ನ
 ಮನದೊಗೆವ ಮಾತೆರಡ ಮಣಿಮಾಲೆ ಪೋಣಿಸುತಿ
 ಕೊನೆಕೊನೆದುಕೊಂಡಾಡಿ ಮುದವಾಂಪನೇಕೆ ?

—ಬಿ. ಆರ್. ಕಾಮತ್.

ಬೇಡಿಕೆ

ಎನ್ನ ಮನದಾ ಭಾವಧುರಿಯು ಜಾಹ್ನು ಏಯಾಗಿ

ನಿನ್ನ ಪಾವನ ಪಾದವಂ ತೊಳೆಯುತ್ತಿರಲಿ.

ಎನ್ನ ಜೀವನ ಏಣೆ ನಿನ್ನ ಸದಮಲ ನಾಮ

ದುನ್ನತ ಪದಂಗಳಂ ಬಾಡಿಸುತ್ತಿರಲಿ.

ಬದಿಯ ಪಡಿನೆಳಲಡಿಯೊಳಿದ್ದೆನ್ನ ತನುಲತೆಯ

ರೋಗವೆಂಬೊಂದು ಮುಳ್ಳಳ್ಳಿ ಬಿಗಿದಿಹುದು

ಬಲವಾಂತುಮುಂದೆ ಅದು ಲತೆಯನಳಿಸದ ತೆರದಿ

ಬೇರನ್ನೆ ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಲತೆಯನುಳಿಸುವುದು.

ಮುಗುಳೊಂದು ಬಿರಿನ ಮೊದಲೇಕೆ ಕೊಯ್ಯುವೆ ಎರೆಯ ?

ಆವನೋಡಿಹನದರ ಸೌರಭದ ಸಿರಿಯ ?

ಆವಾಕೆ ಮುಡಿಯಬಯಸಿಹಳೊ ಮುಂದೀ ಮುಗುಳ

ಆವ ಅಳಿಯದರ ಮಧುವಂ ಸವಿಯಲಿಹುದೋ.

ಬೀಸುವೀ ಬಿರುಗಾಳಿ ಎನ್ನ ಮನದಾವರೆಯ

ಘಾಸಿ ಮಾಡುವುದೆಂಬ ಮನದ ಬೆದರಿಕೆಯ

ನಾಶಮಾಡೋದೇವ ! ಲತೆಬೆಳೆದು ಫಲವೀವ

ಆ ಸಮಯ ಬರಲಿದುವೆ ಮನದ ಬೇಡಿಕೆಯು.

— ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಕೆ. ಟಿ. ಆಚಾರ್ಯ.

ಮರದೆದುರಲ್ಲಿ

ಹಗಲನ್ನು ಇರುಳುಗಳು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರಲಿ !

ನೀ ನಿನ್ನ ತನಿಗಂಪ ಸೂಸುತ್ತ ಬೆಳೆಯು.

ನೇಸರನ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬಳಲುತ್ತ, ತಿಂಗಳಿನ

ತಣ್ಣೀವ ಜೊನ್ನದಾ ಸೊಂಪಿನಲಿ ತಣಿಯು.

ಕೆಲಹೊತ್ತು ಬಾಳ್ವಳಿವ ತಿರೆಯಲ್ಲಿ ನೀನೊಮ್ಮೆ

ಮರೆಯುತ್ತ ತಂಬಿಲರ ಸೊಗಸಿಗೆ ತೂಗು.

ತುಂಬಿಗಳು ಹಾಡುಗಳಸುಲಿವಂದು ನೆನೆಯುತ್ತ

ಕೊರಲನ್ನು ಒಲೆದಾಡ ತಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು.

ಕಣ್ಣಿಟ್ಟ ಕತ್ತಲೆಯ ಚುಕ್ಕಿಗಳು ಮಿಣುಗೆ,

ಕಿತ್ತೊಡಲ ಚಿಗುರನ್ನು ಹೊರಸೂಸು ಕ್ರಮದೆ;

ಎಳಬಿಸಿಲ ಹೊಳಪಿನಲಿ ತುಂಬಿಗಳು ಉಲಿಯೆ,

ಮೊನೆಮುಗುಳ ಹುವುಗಳ ಸೊಗಸನ್ನು ಬೀರು.

ಮುಂಬರಿವ ತಂಗಾಳಿ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಸುಳಿಯೆ,

ತರಗೆಲೆಯನುದುರಿಸಲು ನೀ ಕಂಪಿಸೊಮ್ಮೆ.

ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಮುದಿಯೆಲೆಯು ಕೆಡಿಸುವುದು

ಮೆಲ್ಲಕಿರ ಗೊಂಚಲಿನ ಓರಗೆಯ ಚೆಲುವು.

ಮುಂಜಾನೆ ನಸುಗಾಳಿ ಮೆಲ್ಲಡಿಯ ನಡೆಯಲ್ಲಿ

ಉಜ್ಜುಗದ ಬಿಜ್ಜಿರದ ಮನದಿಂದ ಸುಳಿಯೆ,

ನೀನಿನ್ನ ಹೂತಳಿರ ಇನಿಗಂಪ ಬೀಸಣಿಗೆ

ಬೀಸುತಲಿ ಬಳಿಯೆಲರ ಅಲಸಿಕೆಯ ತೂರು.

ಮುಂಜಾನೆ ತಂಗಾಳಿ ತಿಳಿಗಾಳಿಯಾಗಿ

ಅಜ್ಞಾನಮೇಘಗಳನೊತ್ತುವುದು ಬದಿಗೆ ;

ಮನಸಿನಾ ಮುಂಜಾನ ಶುಭ್ರತೆಯು ಗಳಿಸೆ

ಗಂಡಸಿನ ಬೀರವದು ಬೆಳಗುವುದು ನಿಜದೆ.

ಇಬ್ಬನಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತನಿಜೇನು ಮಿರುಮಿರುಗೆ,
 ಅಲೆದುಲಿದು, ಹಿಂಜರಿದು, ಬಿರಿವುವು ಮೊಗಕೆ
 ಬಂಡುಣಿಯು, ಕಡೆಗೊಂದು ಮುತ್ತಿಡಲು ಹೂತಳಿರ
 ಇಬ್ಬನಿಯ ತುಂತುರಿಸ ಕಂಬಸಿಯ ಮಿಟುಕು.
 ಅಲರುಣಿಯು ಸೊದೆ ಜೇನನುಣುವಾಗಲನಿಮಿತ್ತ
 ರೀತಿಯಲಿ, ಎಲೆ ಮರವೆ, ನಡುಗೊಮ್ಮೆ ಇನಿತು :
 ಆ ದುಂಬಿಯಾಗ ತುಸು ಬೆದರುತ್ತ, ಮೊಗವೆತ್ತಿ,
 ನಸುನಕ್ಕು ತಿರಿಗೊಮ್ಮೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಲಿರಲಿ.

ತುಂಬಿಗಳು ಹುವುಗಳ ಜೇನನ್ನು ಹೀರೆ,
 ಪರಿಮಳವು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಹರಡುವುದು ನಿಜವೆ?
 ಸವಿ ತಿಳಿದ ತುಂಬಿಗಳ ತಿರೆಗೊಂದು ಒಸಗೆ
 ಸವಿಹಾಡ-ಸವಿವಾತ-ಸಿಹಿಬಗೆಯ ಸವಿಯೆ ?

ಎಳದಳಿರ ಹಸುರೊಳಗೆ, ಅರೆಬಿರಿದ ನನೆಯಲ್ಲಿ,
 ಕಾದಿಟ್ಟು ಇಬ್ಬನಿಯನಲ್ಲಿಂದ ನೀನು
 ತುಂಬಿಗಳ ಮರಳಿಸುತ, ಎಳಬೆಳಗ ಕಾವನ್ನು
 ತಣಿಸುತ್ತ, ಹುವುಗಳ ಕಾಪಿನಲಿ ತೊಡಗು.
 ಅರೆಬಿರಿದ ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಒಳಹೊಕ್ಕು ತುಂಬಿಗಳು,
 ಎಸಳುಗಳ ಸಡಲಿಸುತ ತೋರಿಕೆಯ ನಗೆಯ,
 ಮುಗುಳಿಗೆ ಈಯಲದು ತುಂಬುನಗೆ ಮುಗ್ಗುವುದು;
 ಮುಗ್ಗಲದು ನಲವಿಳಿದು ಸಿರಿ ಸೊನ್ನೆಯಹುದು.

ಮುಗುಳುಗಳ ಜೇನಿಗೆ ಸವಿಯಿಲ್ಲವನಿತು
 ಆರಡಿಯ ರಸಿಕಂಗೆ ವುಸಿಸವಿಯು ಕಸವು.
 ವುಸಿಹೊತ್ತಬಾಳುವೆಯ ಕೈಮಾಟ ಸೊಗಸು
 ರಮಿಸುತ್ತ ಸೇವಿಸುವ ಅಳಿಗೊಂದು ತೊಡರು.

ತುತ್ತತುದಿ ತಳಿರುಗಳ ತೊಟ್ಟಿಲಲಿ ಪವಡಿಸಿದ
 ಬಿರಿ ವುವೈ, ನೀನೆದ್ದು ಕೆಳಗದರ ಉರುಳು.

ಇರುತಿಹುದು ತುಂಬಿಗಳ ನಲವಿಂದ ತೊನೆಯುತಿಹ
 ತೂಗುಯ್ಯಲೊಂದಲ್ಲಿ, ತಿರಿಗೊಮ್ಮೆ ಉರುಳು.
 ಇಲ್ಲೊಂದು ತೋಳುಗಳ ತಳ್ಳೆಯಲಿ ರೋಮಾಂಚ
 ಸುಖವನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತ ಮಗುದೊಮ್ಮೆ ಬೀಳು.
 ತಳಿರಿಂದ ತಳಿರಿಗೆ ಗೆಲ್ಲಿಂದ ಗೆಲ್ಲಿಗೆ
 ಉರುಳುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಾಸ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗು.

ತೊಟ್ಟುದುರಿ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗುರುಳಿ ನೆಲಕೆ,
 ಬಂಧುಗಳ ಸಾಂತ್ವನದ ಆರೈಕೆ ತಿಳಿಯೆ,
 ಬೀಳುವಿಕೆ ದುಗುಡವನು ಸಂತೈಸಿ ಬಳಿಕ
 ಸಾವನ್ನು ಸಾವಿನೊಳಿ ಮರೆಸುವುದು ಮರವೆ.

ನೇಸರನ ಬಿರುಬಿಸಿಲು ಮೆರೆಮೆರೆಯೆ, ಹಕ್ಕಿಗಳ
 ಮೆಲ್ಲುಡಿಗಳೋಲಾಡೆ ಗೂಡಿನೊಳಗೊಳಗೆ,
 ಸರಿಸದಲಿ ಹರಿಯುತಿಹ ಹಳ್ಳಗಳ ತೊದಲುವು
 ಹಾಡುಗಳನಾಲಿಸುತ ಬಗೆಯನ್ನು ತಣಿಸು.
 ಆರಿಸಲು ನಡುಪಗಲ ದಣುವನ್ನು, ಹಸು ಮೇಕೆ
 ಮೆಲುಕಾಡಿ ನಿನ್ನಯಡಿ ತಣ್ಣೆಳಲ ಸೇರಿ,
 ಮೋಡಗಳು ಬಾನಿನಲಿ ಕೂಡುತ್ತ ಪಡಿನೆಳಲ
 ತಂಪನ್ನು ನಿಸಗಿತ್ತು ಅಸರೆಯ ನೀಯೆ.

ಮುಗಿಲುಗಳು ಮುದುಡುತಿಹ ಚಿಗುರಲೆಯ ಕಂಡು,
 ಕಂಬನಿಯ ಮಿಟುಕುವುವು ಮೋಸದಲಿ ಸುರಿದು;
 ಕಿರುಮಳೆಯ ತಟಕುಗಳ ಸೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು,
 ಮುಂಬನಿಯ ಬಲವನ್ನು ಮೊಗಳುವರು ಜನರು.

ಹೂಬಿಸಿಲ ಬೈಗಿನಲಿ ಅಣುಗಿಯರು ಕೂಡುತ್ತ,
 ಹಾಡುತ್ತ, ನಲಿಯುತ್ತ, ನಿನ್ನಡಿಯ ಸೇರಿ,
 ಬಗ್ಗಿರುವ ಕೊಂಬೆಗಳ ನೆಳೆಯುತ್ತ ತಸವಣ್ಣ
 ಕೊಯ್ಯುತ್ತ, ಸವಿಯನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತ, ಕಲಿತು—

ಟೊಂಗೆಗಳಿಗುಯ್ಯಾಲೆ ಇಳಿಸುತ್ತಲದರಲ್ಲಿ
ತೂಗುತ್ತ ಬೆದರುತ್ತ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ತೂಗಿ,
ತೂಗನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು, ಅಸವಳಿಯೆ-ಕತ್ತಲೆಯು
ಒತ್ತಿನಲಿ ಅಣುಗರಿಗೆ ಮೊರೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ.

ಕೊಂಬೆಯಲಿ ಕುಳಿತಿದರ್ ಅಣುಗರುರೆ ಸಕ್ಕು
ತೂಗಾಟದಾನಂದ ಕೂಗಾಟವಾಗೆ,
ಅಣುಗಿಯರ ನಡುಸಿಂತು, ಅವರನ್ನು ಇಳಿಸೆ
ಉಯ್ಯಾಲೆ ಹಗ್ಗವನು ಹಿಡಿದಿಳಿಯುತಿರಲು-

ತೂಗಿಂತು ನಿಲ್ಲುವುದು; ಕನ್ನೆಯರು ಹಾರಿ
ಓಡುವರು ನಸುನಕ್ಕು; ಬಳಿಕೊಮ್ಮೆ ಹಿಂದೆ
ತಿರುಗುತ್ತ ನೋಡುವರು ಹಸುಳಿಗಳ ಮೊಗದೆ,
ಕೊನೆಯಿರದ ಅಚ್ಚರಿಯ ಸೊಂಪನ್ನು, ಮರವೆ!

ಅಂತಾಗೆ, ಗಿಡಬಳ್ಳಿ ಮರವೊದರ ಹಸುರನ್ನು
ಬಲ್ಲತ್ತಲೆಯ ಕಪ್ಪು ಆವರಿಸಿ ಬರಲು,
ಎಲೆ ಮರವೆ, ಮೂಡಿರುವ ಚುಕ್ಕಿಗಳನೆಣಿಸಲೈ
ಬಗೆಯುತ್ತ ಲೆಕ್ಕಿಸುವ ಪಡಿನೂರ ಶತಕೆ
ಹೊಸದೊಂದು ಚಿಗುರನ್ನು ಹೊರನೆಗೆಚು. ಬಳಿಕೆಣಿಕೆ
ತಪ್ಪುತ್ತ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಆಸರೆಯ ಪಡೆದ
ಹಕ್ಕಿಗಳ ಗೂಡುಗಳ, ಗೂಡುಗಳ ಪಕ್ಕಿಗಳ,
ನೆಣಿಸುತ್ತಲೆಣಿಸುತ್ತ ನಿಡ್ಡೆಯನು ಹೊಂದು.

ಕರಿಮುಗಿಲ ನಡುಸಿಂತ ಬಿಳಿಮುಗಿಲ ಮರೆಗೆ
ತಿಂಗಳನು ನಡೆತಂದು ಬೆಳದಿಂಗಳೊಸರೆ,
ಕನಸೊಂದು ನೀನಾಂತು, ತಿರಿಗೊಮ್ಮೆ ಅವನು
ಗಹಿಗಹಿಸಿ ನಗುವಂದು ಎಚ್ಚೆತ್ತು ನೆನೆಯು.

ಕನಸೊಳಗೆ, ನೂರಾರು ಹಣ್ಣುಗಳ ಹೊತ್ತು
ಹಾಸಿರುವ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಾಗುತಲಿ ಮಲಗು.
ಎಳಮಕ್ಕಳೊಂದಾಗಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಬಂದು
ನಲವೇರಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಕೊಯ್ಯುವವು ನಿಂದು.

ಗೂಡುಗಳ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೆದರಿ
ವೊರೆಯಲ್ಕೆ ಹಲಕೆಲವು ಸಿಕ್ಕಿದೆಡೆ ಪಾರೆ,
ಕೆಲಕೆಲವು ಪುಕ್ಕದಲಿ ಅಡಗಿಸುತ ಮರಿಯ
ಚೀರುತ್ತ ಬಾಸಂಗಿ ಕೊನೆಗಣ್ಣು ತೋರೆ—

ಕನಸಿನಾ ಗಲಿಬಿಲಿಯ ನೀ ಕೇಳಿ ಬೆದರಿ,
ಕಂಪಿಸುತ ನಸುಗಾಳಿ ಹೊರಡಿಸುತಲೊಡನೆ
ನನಸಾಂತು ಕೇಳುವೆಯೆ, ಸೊಗವಕ್ಕಿವಾತು ?
“ ಇರುಳನ್ನು ಸುಖದಿಂದ ಕಳೆದಿಹೆವು ” ಎಂದು.

— ವಾಮನ.

ಕಳಮೆಯ ಹೊಲ

೧

ಮೆಲ್ಲತೆಲರದೆಲ್ಲ ಹೊಲವ ನಿಲ್ಲದಲುಗಿಸಲ್,
 ಲಲಿತ ಲಾಸ್ಯ ಕಲಲು ನಟಿಪ ತೆರದೆ ದ್ಯೋತಿಸಲ್ ;
 ಪ್ರಸರಗೈದು ತನತು ಕರವ
 ಸಿರವನಲುಗಿಸುತ್ತಲಿ, ಹೊಳೆವ
 ಮಣಿಗಳಾಂತ ಚೆಲುವ ತೊಡವ
 ಧರಿಸಿ ನಲಿಯುವ,
 ತೋರ್ಪುದಮರ ವಧುಗಳವನಿಗಿಡ ಬಿಸದವ.

೨

ತುಡುಗಿ ಕಳಲ್ ಬಿಡದೆ ಬರ್ಪ ಪಕ್ಕಿ ಬಳಗಮಂ,
 ಇಡಿದ ಕಣವನೊಡೆದು ತಿಸಲು ಪಾರುವಳಿಲುಮಂ,
 ತಡೆದು ಕೂಡೆ ನೋವಲೆಂದು,
 ಹುಣಿಸೆ ಮಾವು ಹಲಸು ತೆಂಗು,
 ಹೊಲದ ತಡಿಯೊಳುದಿಸಿ ನಿಂದು,
 ಕವಲು ಕೈಗಳಂ
 ಎಲರ ಚಲನೆಗಲುಗಿಸುತ್ತಲಿ ತೋರ್ಪುದಂದಮಂ.

೩

ಪಚ್ಚೆಯುಡಿಗೆ ಮೊನ್ನೆದೊಡಿಗೆಯಿಂದೆ ಶೋಭಿಪ,
 ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ ಜನಕೆ ಜೀವಶಕ್ತಿ ದೊರೆಯಿಪ,
 ಕಳಮೆ ಸಿರಿಯ ನೊಬಗ ನೋಡಿ,
 ಪರಿಸದೊದಪಮೊಗದೆ ಕೂಡಿ,
 ಇನಿಸು ನಡೆಯ ತಡೆಯಮಾಡಿ,
 ದಾರಿವೋಪರು,
 ಹೊಲದಕಡೆಗೆ ತಿರುದು ತಮ್ಮ ಶ್ರವನ ತಣಿಪರು.

೪

ಉದಯವಾಗಲೊಮ್ಮೆ ದಿನದ ಮೊದಲು ಕೃಷಿಕನು,
ಹೊಲದ ಕೈಯ ಫಲಿತ ತೆನೆಯ ನೋಡಿ ನಲಿವನು ;
ಬೆಳೆಯ ಸಿರಿಯದೆಂಬ ತನ್ನ
ಜೀವನವನು ಕೊಡುವ ಮುನ್ನ,
ಜೀವನವನು ಕೊಡುತಲವನ
ಪುಣವ ಸಲಿಪನು,
ಬಲಿತ ಕಳಮೆ ಕಣವ ಪಡೆಯಲಿದಿರುನೋಳ್ಳನು.

೫

ಕಳಮೆ ಹೊಲದ ಸೊಬಗ ನೋಡಿ ಹರಿಸದೊದವನು
ಬಗೆಗೆ ತರದ ನಯಸವರದು, ಮೊನ್ನೆ ಕದಿರನು
ಪಳಿವ ಫಲಿತ ಹಳದಿತೆನೆಯ
ಫಲವ ನೆನೆದು, ಕಳಮೆ ಸಿರಿಯ
ಭುವಿಗೆ ಸಲಿಸಿ ಹರಸಿದೊಡೆಯ
ಕರುಣೆ ಮೂರ್ತಿಯ
ಸ್ತುರಿಸದಿರದ ಮನುಜನಿರನು ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಯ.

— ಪದ್ಮನಾಭ.

ಅನಂಗ

ಎಳೆದಳಿರ ಪೊಗರೊಳಗೆ, ತೊಳಪ ಹಿಮಕಣದೊಳಗೆ
 ಚಲದಿಯೂರ್ಮಿಯ ಒಳಗೆ, ಭಾಸು ಬಾಸುಗಳೊಳಗೆ
 ಕಳಿತ ಫಲದೊಳಗರಳಿ ಸೊಗಯಿಸುವ ಪೂದೊಂಗಲೊಳಗಿರುವನಂಗ-
 ನೀನು.

ಕಲರವದ ಕೋಕಿಲದ ಗಾಯನದ ಲಯದೊಳಗೆ
 ನಲಿನಲಿದು ಪರಿತರುವ ಪರಿಕಾಲಿಸುಲಿಯೊಳಗೆ
 ಚಲಿಸುತಿಹ ತುಂಬಿಗಳ ತಂಬೂರಿಯೊಳಗಿರುವ ಗಾಯಕನು
 ನೀನಾರೆಲ್ವೆ?

ಮುಗುಳುಗಳ ಮುದ್ದಿಸುತೆ, ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಡನ್ನೆದೆ
 ದಿಗುವಲಯದೊಳಗೆ ಮುಂಚಿಗಳ ಬಲ್ಲರಗರೆದು,
 ತೆಗೆದೊಗೆದು ಕಮಲಸಿಯ ಬಾಗಿಲದ ಬೀಗವನು, ಮೆರೆವ ನೀನಾರು
 ದೇವ ?

ಮಿಗಿಲೆಸೆವ ತೃಣರಾಜಿಯೊಳಗಿರುತೆ ಗೋವುಗಳ
 ಬಗೆಯನಿಕ್ಕುಳಿಗೊಂಬ ಸೊಗಸಿನವ ನೀನಾರು ?
 ಲಗುಬಗೆಯ ಬಾಲೆಯರ ಕಣ್ಣೊಂಬೆಯೊಳು ನಲಿವ ನೀನಾರು
 ಚೆಲುಗೊಂಬೆಯು ?

ಹೃದಯ-ವೀಣೆಯ ತಂತಿಗಳನು ಮಿಡಿಯುತ್ತಲಿರುವೆ !
 ಮಧುರ ಗಾಯನ ಲಯವು ಮಾನಸಾಕಾಶದಲಿ
 ಪದೆದು ಮರುದಸಿಯನಿರದಿತ್ತು ಲಯವಪ್ಪುದೈ ! ಮೈಣಿಕನು
 ನೀನಾರೆಲ್ವೆ ?

ಕಡಡಿದೆನ್ನೆದೆಯೊಳಗೆ ಗಾನಮಾಧುರ್ಯವನು
 ಒದವಿಸುತೆ, ಸಂಗೀತದೇರುಂಗತಿಯೊಳಿನ್ನ
 ಹೃದಯವನು ಕುಣಿಕುಣಿಸಿ, ಮನದಣಿಸಿ, ಬಗೆಗೊಳಿಸಿ, ಸೊಗದ
 ಸುಗ್ಗಿಯನುಣಿಸುವೆ !

ಮಮ ಹೃದಯದಾರಾಢನುಢಲಿ ರಢುಸುತಿಹ ನೀಸು
ಸುಮಧುರಾಲಾಪಢಲಿ ಪಾಡುತಿರೆ, ಸಿನ್ನೊಳು-
ದ್ಗಮಿಸುತಿರುವಿಂಚರವು ಚಿತ್ತಗಹ್ವರದೊಳಗೆ ಮರುಢಸಿಯು
ನೀಡುತಿರಲು,

ಅಮಲ ಭಾವನೆಯಲರ ವರ ಸುಮಾಂಜಲಿಗಳನು
ವಿಮಲತರ ತವ ಚರಣಕರ್ಪಿಸುವೆನಿಢೊ ! ಪೇಳು
ಕಮನೀಯತರ ಕಾಯ ! ನೀನಾರು ? ನೀನಾರು ? ಮನವು ಕಾತರಿಸು-
ತಿಹುಢು.

—ಬಿ. ಶ್ರೀಧರ ಕಕ್ಕಿಲ್ಲಾಯ.

ನೆರಳಿಗೆ

ಮರದ ಛಾಯೆ ಲತೆಯ ನೆರಳು ಸುಖದ ಜೀಡದು !
ಎದೆಗೆ ಮನಕೆ ತಂಪ ತಳವ ಶಾಂತಿ ನಾಡದು !

ನೆಳಲ ತಂಪ ಬಯಸಿ ಬಂದ
ಪಥಿಕಗೆಂದು ಕರುಣೆಯಿಂದ
ಬಿಸಿಲತಡೆದ ಮರದ ಮಂದ
ಮುದ್ದು ನೆರಳನು
ಮನದಿ ನೆನೆದು ಹರಸದಿರುವ ಮನುಜನಾವನು ?

ವಸದ ರಾಣಿ ಜಲದ ದೇವಿ ನೆಳಲ ಸಖಿಯರು
ಗಿರಿಯ ತಟ್ಟದಿ ಬಯಲ ಬುಡದಿ ಸತತಮೆರೆವರು
ಜಟ್ಟು ಗೂಡಿ ಆಡಿ ಕಲೆತು
ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನು ಮರೆತು
ಸೊಂಪುಸವಿಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆತು
ಸೊಬಗಸುರಿವರು
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಲೊಡಲಗೆಳತಿಗೊಡವೆ ತೊಡುವರು.

ಕಂಡುದನ್ನು ಸಂಬಿ ಸಂಬಿ ಘಾಸಿಯಾದೆವು
ಅಸೆಸುಡಿಯ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಮೋಸಹೋದೆವು
ಸಿರಿಯ ಸುಗ್ಗಿ ಪಿಡಿದು ಕೊಂಡು
ಮೆರೆವ ತನಕ ಬಳಗ ದಂಡು ;
ಮೆದ್ದುಮುಗಿಯೆ, ಹಕ್ಕಿ ಹಿಂಡ
ತೆರದಿಹಾರುತ
ಹಳವರೆಮ್ಮ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲ ಮಮತೆ ಮರೆಯುತ.

ಮಾಗಿ ಬರಲು ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಕೊರಳು ಬಿಗಿವುದು
ಗಾಸವೆಲ್ಲ ನಿಂತುಹೋಗಿ ಮೌನ ಹಿಡುವುದು
ತರುಗಳೆಲ್ಲ ಶಿರವ ಬಾಗಿ
ತೊರೆಗಳೆಲ್ಲ ನೀರ ನೀಗಿ
ಬೇಶದಲ್ಲ ಬತ್ತಿಹೋಗಿ
ರೂಪಗೈದುವುದು
ಬುವಿಯು ಬೇಸಗೆಯಲಿ ದುಃಖದಾಡಿಗೆ ತೊಡುವುದು.

ನೆಳಲು ಮಾತ್ರ ಸಿಚ್ಚದಂತೆ ರನ್ಯವಾಗಿದೆ!
ಬಿಸಿಲ ಕಠಿಣ ತಾಪ ತಡೆದು ತಂಪು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ
ಕಲ್ಪ ಕಲ್ಪ ಉರುಳಿ ಬರಲಿ
ವಿವಿಧ ವಿಧದ ಭೇದವಿರಲಿ
ಪರರಿಗಾಗಿ ಸಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ
ನಿಂತ ನೆರಳನು
ಮನದಿ ನೆನೆದು ಹರಸದಿರುವ ಮನುಜನಾವನು?

— ಸೇಜಾವರ ಸದಾಶಿವರಾವ್.

ಕನಸಿನೂರು.

ಎಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತ ಕಾಣದಿರುವ
ತೊರೆಗಳೆಲ್ಲ ಸೆಳವಿನಿಂದೆ
ಸುಳಿದು ಸೇರುತಿಹವೊ ನೆಲೆಯ-
ದಿರದ ಕಡಲಿಗೆ

ಅಲ್ಲಿ ಸುಖದಿ ಮಲಗಿದವಳ
ನೆಬ್ಬಿಸದಿರಲೇ.

ಮನದ ಬಯಕೆಯರಸಿಕೊಂಡು-
ತಾರೆಯೊಂದು ಧಾರಿ ತೋರೆ-
ದೂರದತ್ತಣೆಂದೆ ಸಾರಿ
ವಿಶ್ರಮಿಸಿಹಳು.

ಮಸಗಿದಾಗಸವಸು ನೋಳ್ವ-
ಳಾಕೆ ನಿದ್ದೆ ಮುಸುಕಿನಲ್ಲಿ ;
ಮೇಲೆ ಸುಳಿವ ಗಬ್ಬಲಗಳ
ಸದ್ದಕ್ಕೇಳ್ವಳು.

ನಿದ್ದೆವೋಗುತಿರುವ ಅವಳ
ವೋರೆ ರಕ್ತರಾಗದಿಂದೆ
ಪೆಂಪಡದೂ ಮೆರೆವ ಪಶ್ಚಿ-
ಮದೆಡೆಗಿರ್ಪುದು.

ಕಾಣಳಾಕೆ ಗಿರಿಯ ಬೆಡಗ ;
ಪಚ್ಚೆ ಪೈರ ಹೊಲದ ಸೊಬಗ ;
ಮೈಯ ಮೇಲೆ ಹೊಯ್ಯುತಿರುವ
ಮಳೆಯ ತಿಳಿಯಳು.

ಮಲಗು, ಮಲಗು, ನಿದ್ದೆವೋಗು
ಹಜ್ಜೆಗೆಸೆವ ಹಾವನೆಯಲಿ

ಮಲಗು ಹೃದಯ ದೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ
ಕಾಲದಂತ್ಯಕೂ ;
ಮರುಕವೆಬ್ಬಿಸದಲೆ ಇರಲಿ ;
ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲೊಡೆಯದಿರಲಿ ;
ಮಲಗು ಶಾಂತತೆಯನು ಮುದವು
ವಿರ್ವಾ ತನಕವೂ.

—ಶ್ರೀ ರಾಜ.

ಬಿನ್ನಹ

ಮನದಾಗಸದಿ ಮಬ್ಬು ಮುಸುಕಿಹುದು ಮುನ್ನಡೆಯ
ಲೆನಗೆ ತೋರದು ಹಾದಿ ; ತಿಳಿವು ಚುಕ್ಕಿಗಳ
ಮಿಣುಕವೊಂದೇ ಸಾಕು. ಹೇ ದೇವ ಕರುಣೆವುದು
ಕನಿಕರದಿ ಚಾತಕದೊಲಿಹ ಬಾಲಕನಿಗೆ

ಗಿರಿಯ ತಿರದೊಳ್ಪಟ್ಟಿದೊರತೆ ಗರುವನಸಿಳುಹಿ
ಹರಿವುದಲ್ಲವೆ ತಳಕೆ ಹಾರಿ ಜಾರಿ ?
ಹರಿಯಲೆನ್ನಯ ಹೃದಯ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಬೆರೆತು ನೆರೆ
ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ದೀನರ ದಳಿತರೆಡೆಗೆ

ಕಾರರುಳ ಬಡಿದೋಡಿಸುವವೆಂಬ ಮಿಂಚುಗಳ
ಪಾರುಷದ ಮಾತೆನಗೆ ಬೇಡ ಬೇಡಾ
ದೂರದಾಗಸದ ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿ ಮಿರುಗುತಿಹ
ತಾರಕೆಯ ಮೌನಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನದಿರಲಿ

ಎನ್ನ ಹೂದೋಟದಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯು ಹಾಡುವುದು
ಮುನ್ನ ತೊರೆ ಸಂಗೀತವಾಡಿ ಹರಿಯುವುದು
ಎನ್ನ ಬೇವನದ ಕಿನ್ನರಿಯ ಪ್ರಕೃತಿಗಾಸ
ದುನ್ನ ತಿಗೆ ಜತೆಗೊಳಿಸಿ ಬಾಜಿಸುವುದೈ

—ಕೆ. ರಾಘವಾಚಾರ್.

ನೈವೇದ್ಯ

ತಿಳಿನೀರ ಕೊಳದಲ್ಲಿ
 ತಳಿರುಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ
 ಎಳನೀರ ತಣ್ಣಂಪಿನೊರತೆಯಲಿ ಕಾಳ್ಪುರದ
 ಲಲಿತಸಂಗೀತರವದಲಿ ವೃಷ್ಟಸಂಕುಲದಿ
 ನೆಲಸಿರುವೆ ಭಾರತಾಂಬೆ !
 ಶಿಲೆಯೊಂದರಲಿ ನಿನ್ನ
 ಕಳೆಯನಿರಿಸುವೆನೆಂತು ?
 ಸುಲಭದಿಂ ಮನವೆಂಬ ಎರಶಿಲ್ಪಿ, ಭಾವನೆಯ
 ಶಿಲೆಗಡಿದು ನಿನ್ನ ಮೂರುತಿಯ ನೆಲಸಿಹಸಿಲ್ಲ
 ಸಲುವುದೀ ಪಾದಪೂಜೆ !

ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲುಗಳಲಿ
 ಹರಿವ ವಾಹಿನಿಯೊಳಿಹ
 ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಜಲದಿಂದಲಭಿಷೇಕಿಸೆನೆ ?
 ಪರಿಕಿಸಲು ಮೇಘರಾಜನು ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇ
 ಲ್ನುರಿದ ಜಲಮುಲ್ತೆ ದೇವ !
 ಪರಿಶುದ್ಧವಾದೊಡೇಂ ?
 ಪರರು ತಂದೊಪ್ಪಿಸಿದ
 ಪರತೊಂದು ವಸ್ತುವಂ ಮರಳಿ ನಿನಗೀವೆನೇ ?
 ಭರತ ಭೂಮಾತೆ ಸುಸ್ತನದೊಳಿಹ ಸದ್ಭಕ್ತಿ
 ಯೊರತೆಯಿಂದಲಭಿಷೇಕವು !

ಪರಿಪರಿಯ ತರುಲತೆಗೆ—
 ಳುರೆ ಚಿಲ್ವಿಸಿ ಮೆರೆವ
 ವರಕುಸುಮಗಳ ನಿನ್ನ ಪಾದಕಾಣಿಕೆಗೆಂದು
 ಧರಿಸಿ ನಿಂದಿಹವೊ ಮೇಣೇನೊ ? ನಾನೆಳಿದು, ತಪ

ತಿರದ ಮೇಲಿರಿಸಲೇಕೆ ?
 ಪರಿಪರಿಯ ಭಾವಗಳ-
 ನಿರದೆ ಕಡೆದಾಗ ಹೊರ
 ಹೊರಟ ನವವಿಧದ ಸುಧೆಯುಂಡು ಬೆಳೆದೀಕಾವ್ಯ-
 ವರಳಿ ಸುಮವಾಗಿ ಪರಿಮಳಿಸಲೊಡನಲು ನಿನ್ನ-
 ತಿರದ ಮೇಲ್ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ !

ಮರನೇರಿ ರಾಜಿಸುವ
 ಸಿರಿವೆತ್ತ ಪಣ್ಣಳ-
 ನ್ನರಸಿಕುಯ್ದವುಗಳ ನಿವೇದಿಪೆನೆ ನಿನ್ನೊಳಿ
 ಮೆರೆದಿರ್ಪ ಪಣ್ಣಿನರ್ತಿಯ ಕೆಡಿಸಿ ಮರುಬಾರಿ-
 ಚರಣತಲಕರ್ಪಿಸುವೆನೆ ?
 ಧರೆಯ ನವಯುಗವೆಂಬ-
 ಮರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿಂದು
 ಮೆರೆವೆನ್ನ ಜೀವನದ ಫಲವೊಂದನೀವೆನಿದ
 ಚಿರಕಾಲ ನಿನ್ನ ಪದತಲದೊಳಿರಿಸಾ ಮಾತೆ !
 ಇರಲಿ ನೈವೇದ್ಯವಾಗಿ.

— ಕೆನ್ನಿಂಜೆ ಸುಬ್ರಾಯಸಾಧ್ಯಾಯ.

ಬ ಯ ಲಾ ಸೆ

ಮರವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಿಂದಾನು
 ಮಾಮರನ ಕಾಡಿದೆನು “ ಗೆಳೆಯ ಪೇಳು
 ತೆಂಗು ಕೌಂಗುಗಳಂತೆ ನಿನ್ನಂತೆ ನಾನು
 ಹೇಗಾಗಬಲ್ಲೆನ್ನೆ ತಿಳಿಯ ಹೇಳು.
 ರೆಂಬೆಗಳು ಬದಿಯಲ್ಲಿ
 ಎಲೆರಾಶಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ
 ಎಂತು ಹುಟ್ಟುವವಯ್ಯು? ಸಾಕು ಸರ ಬಾಳು.”

ಎಲರಿಗೆ ಮಾಮರವು ತಲೆದೂಗಿ ಯೊಮ್ಮೆ
 ಚಣಗಾಲ ಮೌನದಿಂ ನೋಡಿ ಎನ್ನ
 ಚಿಗುರಲೆಯ ಸಂಕುಲವನಲುಗಿಸುತ್ತಲೊಮ್ಮೆ
 ಮೆಲ್ಲುಡಿಯಲಿಂತೆಂದು ಕೇಳಿತೆನ್ನ
 “ಸರಜನುಮವನು ಬಿಟ್ಟು
 ಹಸುರಂಗಿಯನು ತೊಟ್ಟು
 ತರುವಾಗ ಲೇತಕ್ಕೆ ಆಶಿಸುವೆಯಣ್ಣ ? ”

“ ಮಾನವನ ಜೀವನವು ಸಾಕು ಸಾಕಾಯ್ತು
 ದ್ವೇಷದೂಷಣೆಗಳನು ಕೇಳಿ ನೊಂದೆ
 ಸರಜನುಮದಲಿ ಎನಗೆ ಬೇಸರಿಕೆಯಾಯ್ತು
 ಮರವಾಗಿ ನಾ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದೆ
 ಸರವೇಷವನು ತೊರೆದು
 ತರುರೂಪವನು ತಳೆದು
 ಬಾಳುವಂತೆನಗೆ ನೀ ದಾರಿ ತೋರೆ ”ಂದೆ.

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸುಯ್ಯೆಂದು ಬೀಸಿದುದು ಗಾಳಿ
ಕಾಸನದ ಮರಗಳಿಗೆ ಒಸಗೆ ಬಿಡಲು.
ಮುಚ್ಚಿದವೆಗಳ ತೆರೆವ ಮುನ್ನ ವೃಕ್ಷಾಳಿ
ಸಭೆ ಸೇರಿ, ತೋರಿದುದು ಸೊಬಗ ಕೊಡಲು—
ಬಂದಿರುವ ಹುಲನರನು
ತಮ್ಮವರ ಪಾಳ್ಯವನು
ಸೇರಲಿಹ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಭಿಮತವ ಕೊಡಲು.

ಸಾಗರದ ತೆರೆಯಾಗ ದಡವನಪ್ಪಳಿವ
ಸಪ್ಪಳದ ಗರ್ಜನೆಯು ಕೇಳಿತೆನೆಗೆ
ನೀಲ ನೆಲಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಭಯಜಲವ ತಳಿವ
ಗಂಭೀರ ಸಂದೇಶ ಬಿತ್ತು ಕಿವಿಗೆ—
“ ಒಯ್ಯಾರ ಮೈಭವದ
ಸಿರಿ ಸೊಬಗು ಸಂಭ್ರಮದ
ತರುವಾಗಲಾರೆ ನೀ ನಡೆ ನರನೆ ಮನೆಗೆ.

“ನೂರು ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆದಿಲ್ಲಿ ಬಾರ
ಮರವಾಗಿ ಮೆರೆಯುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ
ಮೊದಲು ಹುಲ್ಲೆಸಳಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನು ತಾರ
ಅಜ್ಞಾನಾಗಿಹ ನರನು ತರುವಾಗಲೊಲ್ಲ!
ಹೊತ್ತಿರುವ ಋಣತೆತ್ತು
ಪುಣ್ಯ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತು
ಮತ್ತೆ ಬಾ ನೀನಿತ್ತ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ !”

—ಪೇಜಾವರ ಸದಾಶಿವರಾವ್.

ಟಿ ಟ್ಟಿ ಭ

ಎಲೆಲೆ ! ಟಿಫ್ಟಿಭವೆ!! ನಿನನ್ನಾಕಾರ ಟೀಕಾರ
 ಎದೆಪಟದಿ ಬರೆವುದಚ್ಚರಿ ಭಯಾಕಾರ
 ಗಳಚಿತ್ರ. ತೆಳುಗಾಲ ಹಕ್ಕಿ! ತೆಳಿಗಣ್ಣೆ!!
 ಅಡನೆಯರಮನೆಯಲೆ ಸೀನಿಪ್ಪ ತಾಣಂ?
 ದಿನದಾಯು ಮುಗಿಯೆ, ನೇಸರಗಣ್ಣು ಮುಚ್ಚೆ,
 ಮುಚ್ಚಂಜೆಯಾಗಸಕೆ ತಾರೆದೀವಿಗೆ ಹಚ್ಚೆ
 ಕತ್ತಲೆಯು ಕಳ್ಳಹಜ್ಜೆಯಸಿಕ್ಕಿ ಮೈದೋರೆ,
 ಕಾಡಿಗರೆದೆಯ ಟೀಕಾರ ಭಯಸೂರೆ-
 ಮಾಡೆ, ದುರ್ಮೃಗದ ಬರವನ್ನರಿಪ ಭಾರಿ
 ಟೀಕಾರ ಕಹಳಿ ಜನಮನಕೆ ಹಾಹಾಕಾರ
 ಮುಗಿಲ್ಮುಸುಕೆ, ನಭವು ಪರಿದಿಳಿಗಿಳಿವುದೆಂಬ
 ಮೂಗಗನಸಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಕೋಲಕಾಲೆತ್ತಿ

....

....

....

ಮೇಲೊಗದಿ ಮಲಗಿ, ಆಗಸವ ಕಾಲಿಂದ
 ಸಿಲಿಪ ಎದೆತನದ ಮಯ್ದನವನೇನೆಂಬೆ !

— ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಕೆ. ಟಿ. ಅಚಾರ್ಯ.

ನೇಹ

ಸಂಜೆವೆಣ್ಣಿನ ಮೊಗದ - ಕಂದೇಸಿ ತರುಕುಲದ |
 ಕೆಂದಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಂಬಿಸಿತ್ತು || ಉರೆ-
 ರಂಜಿಸಿತ್ತು ||
 ತಂಗಾಳಿಯದು ಸೀಕ - ರಂಗಳನು ತಳೆದು ತಾ- |
 ಸಂಗಾಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಸುತಿತ್ತು || ನೆರೆ-
 ಬೀಸುತಿತ್ತು ||
 ತಿರೆಯ ಸೊಬಗಿಗೆ ತಲೆಯ-ತೂಗುತಿಹ ಪೇರಳೆಯ |
 ಮರದ ಬುಡದೊಳು, ಕೈಯ ಕೋಲಿನಿಂದೆ || ಕಡು-
 ಬೆಡಗಿನಿಂದೆ ||
 ಸಿರಿವೊಗದಿ ನಗುಡೆರೆಯು - ಮೆರೆಯುತಿರೆ ಪಣ್ಣೊವ |
 ತರುಣಿಯೊರೈಗಳ ಕಾಣುತ್ತಲ್ಲೆ ನಿಂತೆ || ನಾ-
 ನಚಲನಂತೆ ||
 ಮೊಂಬಿಸಿಲಿನೆಸಕದಿಂ - ಸಲ್ಲೊಗರನಾಂತು ಸಲೆ |
 ಕಂಗೊಳಿಸುತಿಹ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ತೋರೆ || ನಾ-
 ಬಳಿಯಸಾರೆ ||
 ತುಂಬಿಗಳ್ ತಾವರೆಯ - ಬಸುರೊಳಗೆ ಸೆರೆಸಿಲುಕು- |
 ವಂತೆ ಮನಮವಳೊಡಲನೇ ಸೇರಿತು || ಸೊಗ-
 ಗಡಲೇರಿತು ||
 ಚಂದಿರನ ನೋಟದಿಂ - ದಿಂದೀವರಂಗಳೊಳು- |
 ಎಂದರಳುವಂದದೊಳು, ಲಜ್ಜೆ ತೆರಳಿ || ಎದೆ-
 ನೈದಿಲರಳಿ ||
 ಇಂದು ಪರರೆಂಬ ಭಾ - ನವನುಳಿದು ನೀನು ನಿ- |
 ನ್ನವಳೆಂದೆಯೋಚಿಸಿದೆದೆಯುಸುರಿತು || ನೇಹ ,
 ರಸ ಮೊಸರಿತು ||

ಇಂತು ಸಲೆಯುಬ್ಬತಿಹ - ಬಗೆವೊಸಲ ತಡೆಹಾಯ್ದು |
ಮುಂತೆನಿಲದೊಯ್ಯೊಯ್ಯನೆಂತೊ ನಡೆದೆ || ನಾ-
ಥೈರ್ಯಗೆಡದೆ ||
ಅಂತಾದೊಡೇನವಳ - ನೋಗೆಗಂಗಳ ಜೋತಿ |
ಯೆನ್ನೊಡಲ್ಗುಡಿಯೊಳೀ ಬಿಳಗುತಿಹುದು || ನೆರೆ-
ತೊಳಗುತಿಹುದು ||

—ಯಸ್. ವೆಂಕಟರಾಜ.

ಕ ಮ ರ್

ಚಗದೊಳೆಸಿತೋ ಪಾಪ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೆ ಸಗಿ-
 ಯುಗಮುಗಿಯುವನಕ ಬದುಕುವ ಬಯಕೆಯೇಕೆ ?
 ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟುವ ಕೀರ್ತಿದುಂದುಭಿಯ ಮೊಳಗಿಸುವ
 ಪಗಲೊಂದು ಕಳೆಯಲದು ಸಾಲದೇನೈ ?
 ಇಂದು ಕಳೆಯಿತು ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳತಿಹಾಸ-
 ದಿಂದ; ಬರಲಿಹ ನಾಳೆಗಾಗಿ ಹಂಬಲವೆ ?
 ಸಂದಕೀರ್ತಿಯ ಕಜ್ಜವೊಂದೆ ಹೆಬ್ಬೆಳಕಾಗಿ
 ಮುಂದೆ ನಿನ್ನಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಳಿಸದೆ ?
 ಬಿಳಕು ಹುಳವೊಂದು ಮಿನುಗಿತು ; ದಾರಿಗನ ಪಾದ-
 ತುಳಿತದಲಿ ಕೊನೆಗಂಡಿತದರ ಬಾಳು.
 ಅಳಿಯಲುಂಟೇ ಮಿಂಚುಹುಳದ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ? ಕವಿ-
 ಗಳು ನಿತ್ಯವದರ ಕೀರ್ತಿಯನು ಹಾಡುವರು.
 ಅರುಣೋದಯದೊಳರಳಿ ಪರಿಮಳಿಸಿತೊಂದು ಸುಮ ;
 ಮರುದಿನದಿ ಹಾಳಾಗಿ ಅಳಿದು ಮೋಯ್ತು
 ಅರಲೊಂದು ದಿನದ ಚರಿತೆಯಲಿ ತೊಡಕೆಂದುಂಟೆ ?
 ಧರಗೆ ಕೀರ್ತಿಯ ಪಾಠವನ್ನೀವುದು.
 ಧರೆಯ ನಿಯಮವ ಭಂಗಗೊಳಿಸದಿಹ ಕರ್ಮಗಳ
 ನಿರತ ನೀನೆಸಗುತಿರು ಮೃತ್ಯು ಬರಲು
 ಸರಮ ಸಂತೋಷದಿಂ ಸ್ವೀಕರಿಸು ; ಕರ್ತವ್ಯ-
 ನಿರತನೆಂದೇ ಬಾಳು ಲೋಕದಲ್ಲಿ.

— ಕೆಮ್ಮಿಂಜೆ ಸುಬ್ರಾಯ ಸಾಧ್ಯಾಯ.

ನೆ ನ ಹು

ನಲಿಯುತ ಬಲಿಯುತ
 ಪುನೆಯನು ಬೆಳಗುತ
 ಬಲುಮೆಯ ನಿತ್ತಿಹ ಸೋದರಿಯೆ
 ಸಿನ್ನಯ ಅಗಲಿಕೆ
 ವ್ಯಥೆಯನು ಸುಸುತ
 ಎಂತಹನೆಂಬುದ ನಾನರಿಯೆ.

ಕತ್ತಲೆ ಕಡಲಲಿ
 ಎನ್ನನು ಕೆಡಹುತ
 ಕಾಲನ ತಟ್ಟೆಯ ಸೇರಿದೆಯಾ.
 ಬೇವನ ಬಂಧನ
 ವೋಚನೆಗಾಗಿಯೆ
 ಸಾವಿನ ಸೇತುವೆ ದಾಟಿದೆಯಾ.

ಗಗನದಿ ಲಾಸ್ಯದಿ
 ನಟ್ಟವ ನೆಸಗುವ
 ಮುಗಿಲನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತಿರುವೆ ;
 ಕರೆಯಲು ಸಿನ್ನನು
 ನಲಿಯುತ ಬರುತಲಿ
 ಮುದ್ದಿಸಿ ಸುಖವನು ಇತ್ತಿರುವೆ.

ಅಟವನಾಡುತ
 ಅಡುಗೆಯ ಮಾಡುತ
 ಮಣ್ಣಿನ ಮಂಡಿಗೆ ಒಡಿಸಿದ್ದೆ ;
 ಪ್ರೇಮದಿ ಮುದ್ದಿಸ
 ಮಾತುಗಳಾಡುತ
 ತರಗೆಲೆಯನ್ನವ ಸುಣಿಸಿದ್ದೆ.

ಎದೆಯನು ಕೊರೆಯುವ
ಪ್ರೀತಿಯ ಸೂಸುತ
ಪ್ರೇಮದ ಪಾಶವ ಬಿಗಿದೇಕೆ ?
ಬಿಗಿದರು ನಿಲ್ಲದೆ
ಬೇಗನೆ ನಾಕವ
ಸೇರುತ ಶೋಕವ ಕೊಟ್ಟೀಕೆ ?

ಕಂಬನಿ ಕಡಲಿನ
ಹೃದಯದ ಹಡಗದಿ
ನಿನ್ನಯ ಪೀಠವ ಮಾಡಿಹೆನು,
ಮುದ್ದಿನ ಭಗಿನಿಯ
ಮರೆಯುವದುಂಟೀ ?
ಎನ್ನಯ ಸರ್ವವ ನಿತ್ತಿಹೆನು.

ಮಾತೆಯ ಬಸಿರೊಳು
ಹುಟ್ಟಿದ ಋಣವನು
ಸಲಿಸದೆ ತೋರುತ ನಿಜಪ್ರೀತಿ
ಇರುಳಿನ ಬಾನೊಳು
ಕಾಂಬೆನು ಅನುದಿನ
ಸೋದರಿ, ನಿನ್ನಯ ತನುಜೋತಿ.

— ಉದ್ಯಾವರ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ರಾವ್.

ಮೋತಿಲಾಲರ ನೆನಪು

ಭಾರತೀಯರು ಗತಿವಿಹೀನರು
ಘೋರ ಕಷ್ಟದಿ ನಾವು ಸರಳತೆ
ಪಾರಗಾಣದೆ ಮರುಗಿ ಕೂಗುವ ಸಮಯ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಕರೆದು ಪ್ರೇಮದಿ ಎಮಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ
ನರುಹಿ, ಸತ್ಪಥತೋರಿ, ನಡೆಸದೆ
ತೊರೆದು ನೀ ಹಾ! ಮೋತಿಲಾಲನೆ ಮೋದೆಯಕಟಕಟಾ

ತನಗೆ ಪ್ರಾಯವು ಸಂದುಮೋದುದು;
ತನುವು ಸೇವೆಗೆ ತರವದಿಲ್ಲವು;
ಎಸುತ ಭಾರತದಖಿಲಕಾರ್ಯದ ಸರ್ವ ಭಾರವನು
ಜನಿತ 'ಜಯ ಜಯ' ಕಾರ ಮಧ್ಯದಿ
ಎಸುತ ಲವವುರ ರಾಜ-ಸಭೆಯಲಿ
ತನುಬಗೀಯುತೆ ಧನ್ಯನಾದೆಯೆ ರಾಜಪೈಭವದಿ.

ದೇಶಕಾರ್ಯವೆ ತನ್ನ ಧರ್ಮವು,
ದೇಶಪ್ರೇಮವೆ ತನ್ನ ಮರ್ಮವು,
ದೇಶದುದಯನೆ ತನ್ನ ಭಾಗ್ಯೋದಯವು ಎಂದೆನುತೆ,
ದೇಶಸೇವೆಯ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸುತ
ವಿಾಸಲಾಗಿ ಸರ್ವವನು ಮೋಹ
ದೇಶಯಜ್ಞಕೆ ತನ್ನ ಕಾಯವ ಬಲಿಯುನಿತ್ತೆಯಲಾ !

ಕಳೆದುಮೋದುದು ಪ್ರಾಯಕಾಲವು
ಹಳೆಯದಾದುದು ಕಾಯವೆನ್ನುತೆ
ತಳೆದುಬರುತಲಿ ವೀರ್ಯಸಂಪತ್ತರುಣ ದೇಹವನು
ಅಳಿಸುತ್ತೊಮ್ಮೆಲೆ ದಾಸ್ಯಕಲೆಯನು
ಅಳವಡಿಸಿ ತಾ ವಿಜಯಭೇರಿಯ
ಮೊಳಗಿ ಕಟ್ಟುವೆನೆಂದು ಒಗೆದೆಯೆ ರಾಮರಾಜ್ಯವನು.

ಕರ್ಮಮಾತ್ರವ ತಾನುಗೈಯಲು
 ಧರ್ಮವಿರುವುದು ಜಗದಿ ಮನುಜಗೆ
 ಕರ್ಮಫಲವನು ಪಡೆಯಲಿತ್ತಿಪ ಯೋಗತರವಲ್ಲ ;
 ಕರ್ಮಕಾಗಿಯೆ ಕರ್ಮವೆಸಗುತೆ
 ಕರ್ಮಕಾಂಡದಿ ದೈವನಿಯಮದ
 ಮರ್ಮಕಿರಣವ ಬೆಳಗಿ ಲೋಕದಿ ಮನುಜಬಂಗಳಿಗೆ

ತೋರುವೆನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೆನುತಲಿ
 ಈರೆರಡು ಸಲವತ್ತು ವರುಷದಿ
 ಪಾರವಿಲ್ಲದ ರಾಜಕಾರಣ ರಂಗಭೂಮಿಯಲಿ
 ಕ್ರೂರದರ್ಪದ ಬಿಡಗಿ ಝಾಡಿಸಿ
 ಧೀರ ಕೇಸರಿಯಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿ
 ವೀರಸ್ವರ್ಗವ ಸೇರಿ ಸಲಿಸಿಂ ತನ್ನ ಹರಕೆಯನು.

ಶಾಂತಿಲೋಕಕೆ ತೆರಳಿ ಬೇಗದಿ,
 ಶಾಂತಮೂರ್ತಿಯ ಪದವ ಪೂಜಿಸಿ
 ಶಾಂತಿ ಸುಖವನು ತರುವೆನೆನ್ನುತ ಮಾತೆ ಭಾರತಿಗೆ
 ಅಂತು ದೃಢತೆಯ ಮನದಿ ನೀನೆಲೆ
 ಶಾಂತಿಯುದ್ಧದ ನಡುವೆ ತನ್ನಯ
 ಶ್ರಾಂತದೇಹಕೆ ವಿರತಿಯಾಗಲಿ ಎನುತ ತೆರಳಿದೆಯಾ.

ಸಿನ್ನ ಜ್ಞಾನದ ವಿಮಲಕಾಂತಿಯು
 ಸಿನ್ನ ಧೈರ್ಯದ ಪರಮ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು
 ಸಿನ್ನ ಚಾಗದ ಕೀರ್ತಿಯದ್ಭುತ ಪ್ರೇಮ ಸಂಪದವು
 ಸಿನ್ನ ನಿಶ್ಚಿತ ಧೈರ್ಯ ಕಿರಣವು
 ಜೆನ್ನ ನೆಮ್ಮಯ ಹೃದಯ ತಲದಲಿ
 ಇನ್ನು ಕೂಡುತ ಬೆಳಗಿ ನಾಡಿಗೆ ತರಲಿ ತೇಜವನು !

— ಹಿರಣ್ಮಯ.

ನಿನ್ನಲ್ಲಿ

ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾನೆ ಹೊಂಪುಳಿಯುನಿಚ್ಚಿಪೆನು.
 ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ಹೊಂಜಿರಗನಾತಿಪೆ, ನೀರೆ!
 ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತಾರಾವುಂಟದೊಳ ಚೆಲುವ
 ಬಣ್ಣಿಪೆನು. ಜೋನ್ನದಾನಂದವನು ಹರಡಿಪೆನು!

ನಿನ್ನ ಮೋಹನ ಸುಗ್ಗಿಯಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ರುಚಿಗ-
 ಳನ್ನೀವ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳ ತಳಿರಿಸುವೆ, ದೇವಿ!
 ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯರಸದಲ್ಲಿ ಹಲ ಒಣ್ಣಂಗ-
 ಳನ್ನಮ್ಮಿ ಸೃಷ್ಟಿಸೊಬಗನು ಬರೆದು ಸವಿಗೊಂಬೆ.

ನಡೆಗೆ ನುಡಿ, ನುಡಿಗೊಂದು ನೋಟ, ನೋಟಕೆ ಅಡಿಯು
 ಅಡಿಗೆ ಅಧರಗಳೊಂದು ಮುಗುಳುನಗೆ ಮಾಸಲಿರೆ
 ಕುಡಿಯಿಡುವ ಲಜ್ಜಿತಳಿರುಗಳು, ಬಲುಸೊಂಪಾದ
 ದುಡುಕು ಮೆಲ್ಲಲರುಡಿಗೆ, ಬೆಡಗು ಚುಂಬುನಗಳಿವು!

ಬೇವನದ ಮರಸೇರಿ ಕಳಿತ ತವ ಪ್ರೇಮಫಲ
 ವೀವ ನರುಗಂಪ ಸೊಬಗನು ಕಾಣದಿಹರಲ್ಲ.
 ಆವನಾದರು ಸಂದರೆಟಕಲಿಲ್ಲವು. ನೆಳಲೊ-
 ಳಾವಗಂ ಮನವು ತಂಪಿಂ ಶಾಂತಿಗೊಂಡಿಹುದು!

—ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್, ಕದಿರೆ.

ಕ ರೆ

ತಿಳಿಯ ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ
ಬಳಿಯ ಮರದಾ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ
ಕೊಳಸ ತೀರದ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ
ನಲಿವ ಸೆರಗನು ಕೆಲಕೆ ಚೆಲ್ಲಿ
ಚೆಲುವೆ ನಗುವಳು ಮೋದದಿ !

ಹಾವ ಭಾವದ ಬೆಡಗ ಬೀರಿ
ನಗೆಯ ಬೆಳಗಿನ ಸೊಗವ ತೋರಿ
ಒನಪಿನೇಣಿಯ ತುದಿಯನೇರಿ
ಗಾಸ ಗೈಯುತ ಹೊಂತ ಹಾರಿ
ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವಳು ಬುವಿಯನು !

ವಾಮಹಸ್ತವ ಕಟಿಯೊಳಿಟ್ಟು
ಬಲದ ಕೈಯನು ಸಡಿಲು ಜಿಟ್ಟು
ಉಂಗುಟದಿ ನೆಲವೌಂಕಿ ಗೀರಿ
ಲಜ್ಜೆಯಲ್ಲೊ ಬಿಂಕದೋರಿ
ಕರೆಯುತ್ತಿರುವಳು ಹರುಷದಿ !

ಕಾಮಿನಿಯು ಯಾಮಿನಿಯೊಳಿಂತು
ಕರೆವಳಾರನೊ ತಿಳಿಯಲೆಂತು ?
ತಿಳಿವ ಬಿಗಿದುದು ನೇಹ ತಂತು
ತರುಣಿ ಮಣಿಯೊ ಗಿಣಿಯನೋತು
ಮನದ ಪಂಚರ ತೆರೆಯಿತು !

ಚೆಲ್ವಿನಧರಕೆ ಪ್ರೇಮವೆಂಬ
ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತುತ ಸೊಗವು ಗಾಂಬ

ಉಬ್ಬಿದೆದೆಯನು ಬಗಿಯುತಪ್ಪಿ
ಸುಖವ ಕಾಲವು ಬಂದುದೊಪ್ಪಿ
ಎಂದು ಬಗೆದನು ಮನದೊಳು.

ಜಾಲೆ, ಮುಕುರ ಕವೋಲೆ, ಗಾನ-
ಲೋಲೆಯೊಬ್ಬಳೆ ನಿಂತಿದೇನ
ಯೋಚಿಸುವೆ? ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರಲು
ಆಶಿಸಿಹೆ, ನೀನೆನಗೆ ಬದಲು
ನುಡಿಯ ನುಡಿಯದಿರೆಂದೆನು.

ಒಪ್ಪಿದೂಗಿದಳವಳು ಶಿರವ
ತೋರಿದಳು ಮಧುರಾಂಗಿ ಸಲವ
ತೂರಿದಳು ಬಲೆಗೆಯ ಹೂವ
ಎನ್ನ ಕರೆಯಲು ಚಾಚಿ ಕರವ
ಮೋಹ ಶರವನ್ನೆಸೆದಳು !

ರಾಗದಿಂದಲಿ ವಿಡಿಯಲವಳ
ಬಳಿಯನ್ನೆದಲ್ಕಾಗ ತರಳೆ
ಅಡಿಯುಸಿಟ್ಟಳು ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ-
ಮುದದಿ ನುಗ್ಗಲು ನಾನು ಮುಂದೆ
ಕಾಣದಾದಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ !

ಓರೆನೋಟವ ಬೀರುತಿಂತು
ಮೊಗದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಂತು
ಮಂದ ಹಾಸದಿ ಸಗುತ ಸಿಂತು
ಆಸೆ ಬಲೆಯನು ಬೀಸುತಿಂತು
ಕರೆದು ಸಾರಿದಳೆಲ್ಲಿಗೆ ?

— ಜಾಲಮಿತ್ರ.

ಅಳಿವು

ತಳತಳನೆ ಆಗಸದ ಕೊರಳಿನಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ
ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದುದದೆಂತು ತಿಂಗಳೆಂದು
ಕಳವಳಿಸೆ, ತಾರೆಗಳು ಕಣ್ಣುಮಿಟುಕುತ್ತ ಪೇಳ್ವ
ವಳಿವನಮವಾಸೆಯದನೆಳೆಯಿತೆಂದು

ಮೊಳಗುತ್ತಿದ್ದುವು ವಾದ್ಯ ನೆರೆಮನೆಯೊಳಗೆ ನಿನ್ನೆ ;
ಅಳು ಕೇಳಿಸುವುದಿಂದು ವಧುವು; ಗೋಳಿಡುತ್ತೆ
ಕೇಳುವಳು “ಎನ್ನೊಡೆಯ ‘ವಧು’ ಬಿರುದನೆಳೆದೊಯ್ಯು
ಪೇಳ ‘ವಧವೆ’ ಯ ನಿತ್ತುದೇಕೆ ?” ಎಂದು

ನಳತೋಳ್ಗಳನ್ನೆತ್ತಿ, ಬೆಳ್ಳಗೆಯು ಬೀರಿ, ತೊದ-
ಲುಲಿಯಾಡಿ ಲೀಲೆಯಲಿ ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದ
ಚೆಲುವಿನಾಗರದ ಮಗು ತೊಟ್ಟಿಲಲಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ
ಮಲಗುತ್ತಿಹುದಂತೆ ಉಸಿರಿಲ್ಲವಂತೆ !

ಎಲರಿನಲಿ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ ಬಾಗಿ ಬಳುಕತಲಿದ್ದ
ಅಲರಿಲ್ಲ, ಅಳಿಬಳಗವಿಲ್ಲ, ಆರಿಲ್ಲ !
ಸುಳಿಗಾಳಿ ಸುಯ್ಯೆಂಬ ನಿಡುಸುಯ್ಯೆ ಬಿಡುತ್ತಿಹುದು
ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿಹುದಲ್ಲಿ ಎರಹತಾಪದಲಿ.

ಬಾಲೆಯರ ನಿಟ್ಟುಸಿರು, ಪಾಲಕರ ಕಂಬನಿಯು
ಗೋಳು, ನಿನ್ನಯ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳದಿಹುದೇ ?
ಬಾಳುವೆಯ ಲತೆಯ ಕುಡಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೆಡಹುತ್ತೆ
ಹಾಳುಮಾಡುವೆ ಅಳಿವೆ ಮಾತ್ಸರ್ಯದಳಿವೆ !

ಸಿನಗಿನಿತ್ತು ಲೋಗರಂಜುವ ಕತದಿ ಬಲುಹೆಮ್ಮೆ
ಮನದೊಳುದಿಸಿಹುದು. ಎನ್ನಳಿವೆ ಕೇಳ
ದಿನಮುಗಿಯೆ ಮುಚ್ಚಂಜಿಯಾಗಸದ ಮರೆಯಿಂದ
ಕುಣಿದು ಬಹ ತಾರೆಯಂತಾನು ಬರುವೆ!

—ಕೆ. ರಾಘವಾಚಾರ್.

ತೊರೆ

ಬೆಟ್ಟದ ಸೀಮೆಯ ಮೋಡದ ಮಾಯೆಯು
ಮುಸುಕಿರೆ ಲೀಲೆಯೊಳದರೊಳಗೆ
ಮಂಚಿನ ಲೇಖೆಯ ತೆರದಲಿ ಹೊಳೆಯುತ
ಗಿರಿಯದೆಯಿಂದಂ ನಾನಿಳಿದೆ.

ಚಿಕ್ಕವಳಾಗರೆ, ಬೀಳುತ ಏಳುತ
ಬಂದೆನು ಗಿರಿಜರಿ ಕಣಿವೆಯೊಳು.
ಅಂದಿನ ದಿನಗಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಯೆ
ಅಚ್ಚರಿಯೆನಿವುದು ಮನದೊಳಗೆ !

ಎಂದೂ ನೋಡದ ಮಾರ್ಗದಿ ಸಾಹಸ
ದಿಂದಡಿಯಿಡುವಾ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಲಿ
ಹುಡುಕುತ ಹಾದಿಯ ಸುಳಿಯುತ ಕಾಡೊಳು
ಮೊರೆಯುತ ಹರಿದೆನು ಭೋರ್ಗರೆದು.

ಹಸುರಲಿ ಮೇಯುವ ಹುಲ್ಲೆಯು ಕಿವಿಗಳ-
ನಗಲಿಸಿ ನಲಿಯುತ ಬಳಗೈದಿ
ಚಂಚಲ ನೋಟದಿ ಸ್ವಾಗತವೀಯುತ
ಚಂಗನೆ ನೆಗೆಯಿತು ಸೊಬಗಿನಲಿ!

ಹೊನಲಿನ ಸೆಳತಕೆ ಸಿಲುಕಿದ ಲತೆಗಳು
ಶರಣೆಂದವು ತಲೆವಾಗುತ್ತಲಿ ;
ಅಲರಿನ ಕೊನರಿನ ಪರಿಮಳವಿತ್ತವು

ಮಂಜುಳಗಾನವ ಲಹರಿಯೊಳುಲಿಯುತ
ಕುಸುಮದ ಮಾಲೆಯ ಪೋಣಿಸುತ
ಇನಿಯನ ವೋಹದಿ ಕರೆಯುವ ರಮಣಿಯ
ತೆರದಲಿ ನಾಡನು ಸೇರಿದೆನು.

ಬೆಂದಿಹ ಭೂಮಿಗೆ ತಂಪನು ಕೊಡುತಾ
ಕಳೆದೆನು ಲೋಕದ ನೀರಡಿಕೆ;
ಲೋಕಕೆ ಅನ್ನವನೀಯುವ ಕಾರ್ಯಕೆ
ನಾನೆರವಾಗುತ ಬಡವಾದೆ.

ಬತ್ತದ ಎಳೆತೆನೆ ಎನ್ನಯ ಹಾಲನು
ಹೀವುದು; ತನಿಸ ಸೀಗಬ್ಬು;
ಹೂಗಳು ಜೀನನು, ತೆಂಗೆಳನೀರನು,
ಬೇಡುತ ಕೊಂಬವು ನನ್ನಿಂದಾ.

ಕೊಡುವುದೆ ಇಹದಲಿ ಚಾಗಿಗೆ ಧರ್ಮವು
ಎನ್ನುತ ನನ್ನನು ನಾಕೊಟ್ಟೆ.
ನಾಡಿನ ಕೊಳೆಯನು ಸೇವಕನಂತೆಯೆ
ತೊಳೆದೆನು ಗೌರವಕಾತಿಸದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯೆ ನಾನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುದು ಸಲ್ಲದು
ತೊರೆಯಲು ಒಲ್ಲೆನು ಎಲ್ಲರನು.
ಸುಖವನು ಗಣಿಸದೆ ಕಡಲನು ಸೇರುತ
ಕೊಡುವೆನು ಮುಂದಕೆ ಸಲಿಲವನು.

ದೇವಾ ! ನೀನು

ವರಪ್ರಕೃತಿಯೆಂಬ ನಳಿನದ ಗರ್ಭದೊಳಗವತ
 ಸರಸ ಮಕರಂದವಾದರೆ ತುಂಬಿಯಂತೆ,
 ನೆರೆ ಸುಳಿದು ನಿನ್ನ ಜಪಝಂಕಾರದಲಿ ನಿನ್ನ
 ಇರವ ಸೇರಲೆ? ಬಳಿಕ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಿರುವೆ !

ನಿನ್ನ ಕರುಣಾಮೃತವ ಪಾನಮಾಡುವ ಸಮಯ-
 ವೆನ್ನಾತ್ಮವೇಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತತೆಯೊಳಿರಲು
 ಬನ್ನ ಪಟ್ಟಹ ಪ್ರಕೃತಿ ಮೋರೆ ಮುಚ್ಚಲು, ಮೋಕ್ಷ-
 ವನ್ನೆ ಹೊಂದುವೆ ಸಂಜೆ ತುಂಬಿಯಂತೆ !

ಅಕಾಶ ಮಂಟಪದಿ ತೂಗುತಿಹ ತಾರೆಯೆಂ
 ಬಾ ಕುಸುಮ ನೀನಾದೊಡಾನು ಜಲದಂತೆ,
 ಸುಮಲತೆಗೆ ನೆರೆದಂತೆ ನಿನ್ನ ಡಿಯ ಸೇವೆ-
 ಯಂ ಕೊಂಡು ಮೇಲೇರಿ ಕುಸುಮರಸವೆನಲೆ ?

ಹುಡುಕಿ ಬಳಲುವೆನೇಕೆ? ಮಿಂಚು ಹುಳವಾಗಿ ತ-
 ನ್ನ ಡಿಯ ಬಿಂಬವನರಿವೆ. ಸೊಡರಿಗರಿವುಂಟೆ ?
 ಗಿಡುಗವಿದು ಸುಳಿದಾಡಿ ಸೋತು ಮನದೊಳೆ ನಿನ್ನ
 ಪಡೆದಿರುವೆನೆಂದುಲಿವ ತೃಪ್ತಿಯಿದೆ, ದೇವಾ !

—ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್, ಕದಿರಿ.

